

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

GEOGRAFIJA

DRŽAVNA MATURA

šk. god. 2024./2025.

GEO.62.HR.R.K1.52

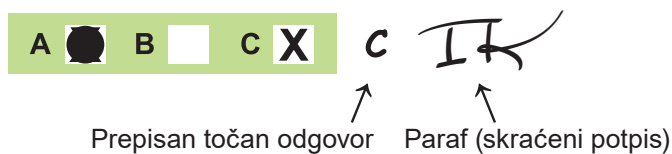

61289

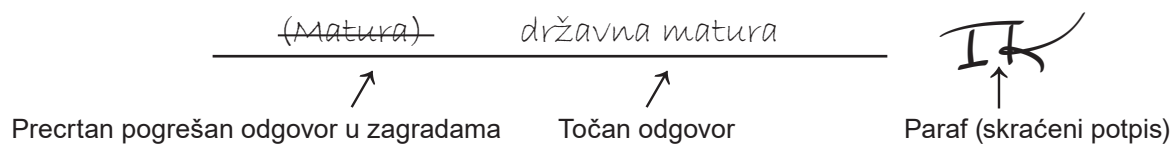
Način označavanja odgovora na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka u ispitnoj knjižici:

PRITISNUTI OVDJE I OTRGNUTI!

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

DRŽAVNA MATURA

GEOGRAFIJA

1 2 3 4 5 7 8 9 0

Identifikacijska naljepnica
PAŽLJIVO NALIJEPI!

G
E
O

List za odgovore

D-S062

1.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
2.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
3.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
4.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
5.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
6.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
7.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
8.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
9.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
10.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
11.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
12.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
13.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
14.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
15.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
16.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
17.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
18.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
19.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
20.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
21.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐

Šifra ocjenjivača: _____

GEO.62.HR.R.L1.02

61290

NE FOTOKOPIRATI
OBRAZAC SE ČITA OPTIČKI

NE PISATI PREKO
POLJA ZA ODGOVORE

Označavati ovako: **X**

GEO

22. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐23. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐24. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐25. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐26. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐27. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐28. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐29. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐30. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐31. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐32. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐33. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐34. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐35. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐36. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐37. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐38. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐39. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ NO ☐40. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ NO ☐41. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ NO ☐42. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ NO ☐

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte zadatke dok to ne odobri voditelj ispitne prostorije.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje 90 minuta.

Ispred svake skupine zadataka uputa je za rješavanje. Pozorno je pročitajte.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s nula (0) bodova.

Na 2. stranici ove ispitne knjižice prikazan je način označavanja odgovora i načini ispravljanja pogrešaka. Pri ispravljanju pogrešaka potrebno je staviti skraćeni potpis.

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Kad riješite zadatke, provjerite odgovore.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 50 stranica, od toga 3 prazne.

I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je jedan točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.
Točan odgovor donosi jedan bod.

1. Pozorno promotrite grafičke priloge.

1

2

3

4

Kojim je brojem označen logo međunarodne organizacije kojoj je primarna zadaća briga o prisilnim migrantima?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

2. Pozorno promotrite priloženu tablicu.

Ime županije	Broj stanovnika	
	2011. god.	2021. god.
Bjelovarsko-bilogorska	119 764	102 295
Osječko-baranjska	305 032	259 481
Primorsko-goranska	296 195	266 503
Vukovarsko-srijemska	179 521	144 438

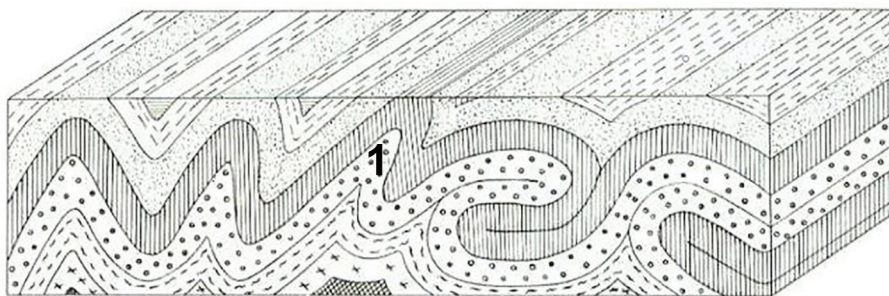
Tablica sadrži podatke popisa stanovništva u Hrvatskoj 2011. i 2021. godine za četiri odabrane županije.

Koja je županija zabilježila najveće relativno smanjenje broja stanovnika od 2011. do 2021. godine?

- A. Bjelovarsko-bilogorska županija
- B. Osječko-baranjska županija
- C. Primorsko-goranska županija
- D. Vukovarsko-srijemska županija

(1 bod)

3. Pozorno promotrite grafički prilog.

Koji je naziv bore označene brojem 1 s obzirom na položaj osne plohe prema horizontalnoj ravnini?

- A. kosa
- B. polegla
- C. prebačena
- D. utonula

(1 bod)

Geografija

4. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Koji je naziv endogene vulkansko-tektonske pojave koja je uzrokovala postanak niza otoka označenoga na geografskoj karti?

- A. Benioff zona
- B. dubokomorski jarak
- C. tektonska zavalala
- D. vruća točka

(1 bod)

5. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

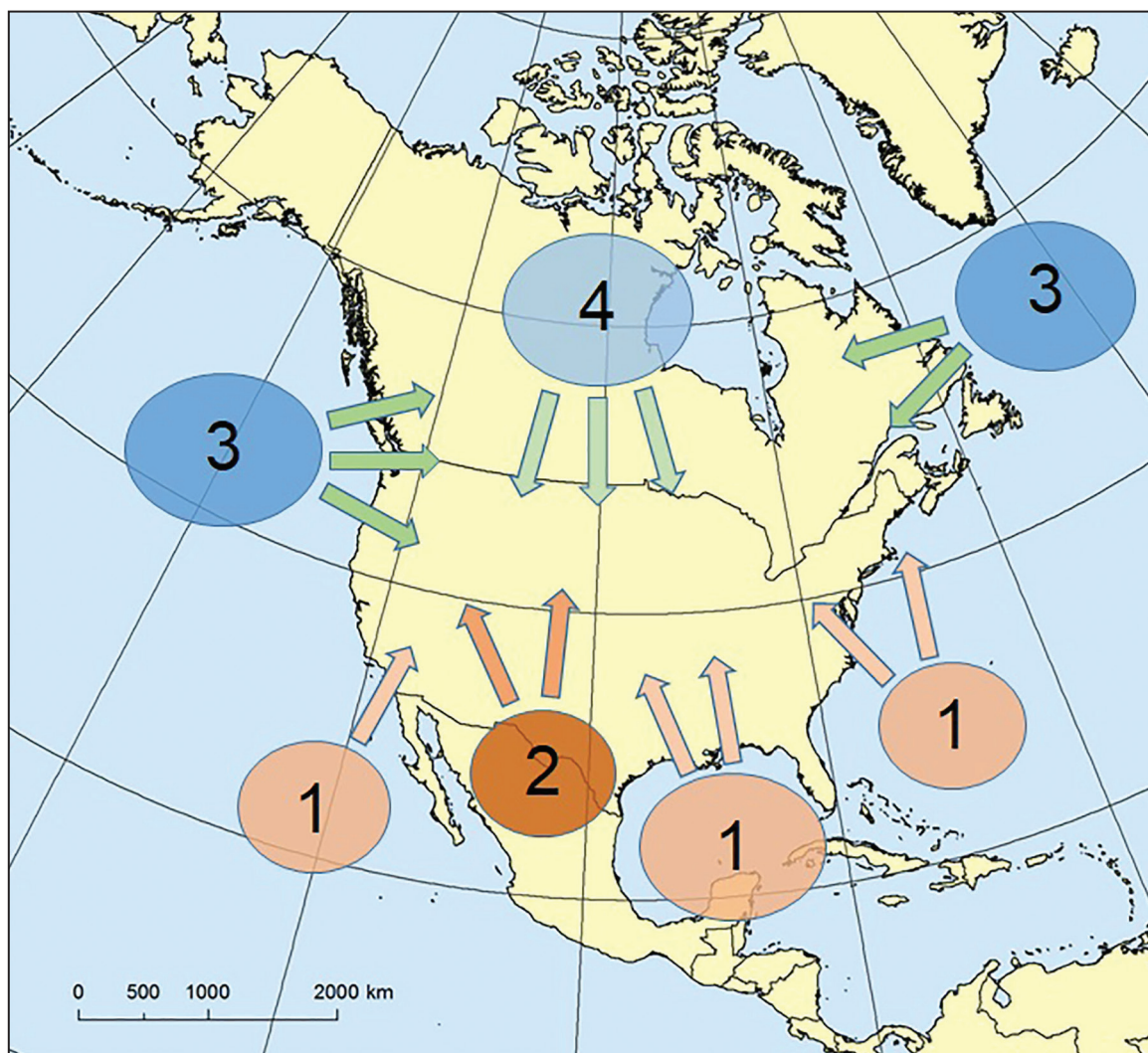
Kojim je brojem označen otok koji prema nastanku pripada skupini oceanskih otoka?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

Geografija

6. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

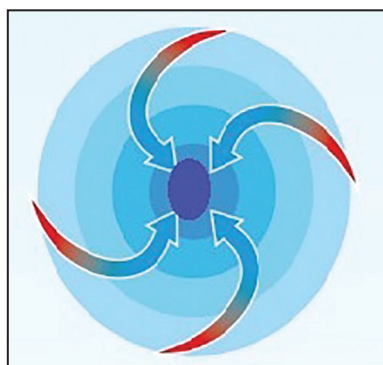

Kojim je brojem označena maritimna polarna zračna masa?

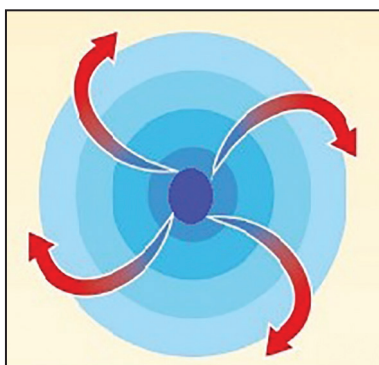
- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

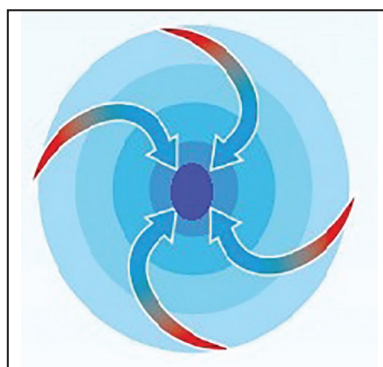
7. Pozorno promotrite grafičke priloge.

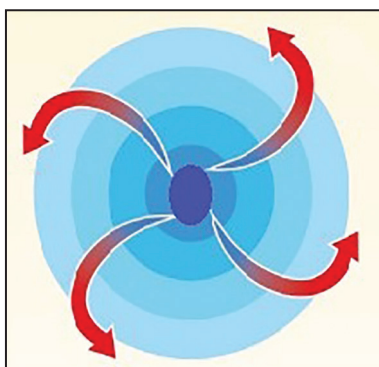
1

2

3

4

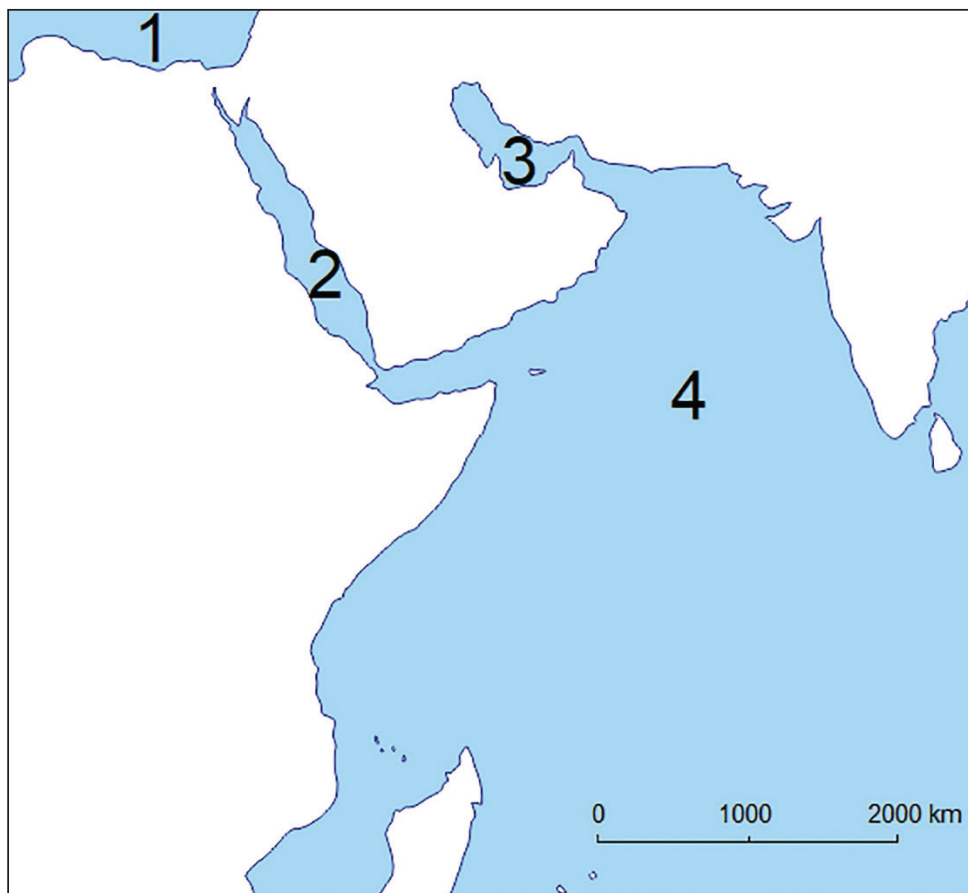
Kojim je brojem označen grafički prilog koji prikazuje strujanje zraka u anticikloni na južnoj hemisferi?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

Geografija

8. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Kojim je brojem na priloženoj geografskoj karti označeno otvoreno more?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

9. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Priložena geografska karta prikazuje tipove protočnih režima na odabranim postajama u Hrvatskoj.

Koja od navedenih rijeka ima maksimum protoka u svibnju ili lipnju?

- A. Cetina
- B. Kupa
- C. Mirna
- D. Mura

(1 bod)

Geografija

10. Pozorno promotrite priloženu tablicu.

Grad / Općina	Međupopisna promjena broja stanovnika 1991. – 2001.	Promjena prirodnog kretanja stanovništva 1991. – 2001.	Migracijska bilanca 1991. – 2001.
Josipdol	-836	-235	-628
Ogulin	-1678	-512	-1166
Plaški	-2025	-177	-1848
Rakovica	-1485	32	-1517

Koja je jedinica lokalne samouprave u međupopisnome razdoblju 1991. – 2001. imala trend općega kretanja stanovništva E3 (izrazita depopulacija)?

- A. Josipdol
- B. Ogulin
- C. Plaški
- D. Rakovica

(1 bod)

11. Pozorno promotrite priloženu tablicu.

Država	Očekivano trajanje života (u godinama)	
	Žene	Muškarci
Italija	86,13	82,15
Japan	87,97	81,91
SAD	82,23	77,27
Ujedinjeno Kraljevstvo	83,97	80,61

Tablica sadrži podatke o očekivanome trajanju života (u godinama) rođenih 2023. godine za odabrane države.

Koja država ima najveću razliku između očekivanoga trajanja života žena i očekivanoga trajanja života muškaraca?

- A. Italija
- B. Japan
- C. SAD
- D. Ujedinjeno Kraljevstvo

(1 bod)

Geografija

12. Pozorno promotrite priloženu tablicu.

Naselje	Osnovne uslužne i upravne funkcije naselja
Čabar	osnovna i srednja škola, dom zdravlja, poslovnica banke, poslovnica FINE, poslovnica pošte, policijska ispostava, restoran, kuće za odmor, upravno sjedište grada
Delnice	osnovna i srednja škola, dom zdravlja, poslovnica banke, poslovnica FINE, poslovnica pošte, policijska postaja, vojarna, hotel, upravno sjedište grada
Mrkopalj	osnovna škola, ordinacija opće medicine, poslovnica pošte, hotel, upravno sjedište općine
Vrbovsko	osnovna i srednja škola, dom zdravlja, poslovnica banke, poslovnica FINE, poslovnica pošte, policijska postaja, hotel, upravno sjedište grada

Koje od navedenih naselja ima najviši stupanj centraliteta?

- A. Čabar
- B. Delnice
- C. Mrkopalj
- D. Vrbovsko

(1 bod)

13. Koji je društvenogeografski čimbenik u najvećoj mjeri utjecao na lokaciju tvrtke *Nike* u Vijetnamu?

- A. demografski
- B. ekološki
- C. povijesni
- D. tehničko-ekonomski

(1 bod)

14. Pozorno promotrite priloženu tablicu.

Izvor energije	milijarda KWh
prirodni plin	1687
nuklearno gorivo	772
vjetar	434
voda	255
drugi izvori	1083
UKUPNO	4231

Tablica prikazuje podatke o proizvodnji električne energije u SAD-u iz različitih izvora 2022. godine. Koliki je udio električne energije u SAD-u proizveden u vjetroelektranama 2022. godine?

- A. oko 5 %
- B. oko 10 %
- C. oko 15 %
- D. oko 20 %

(1 bod)

Geografija

15. Pozorno promotrite priložene fotografije.

1

2

3

4

Kojim je brojem označena fotografija s prikazanim primjerom nautičkoga turizma?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

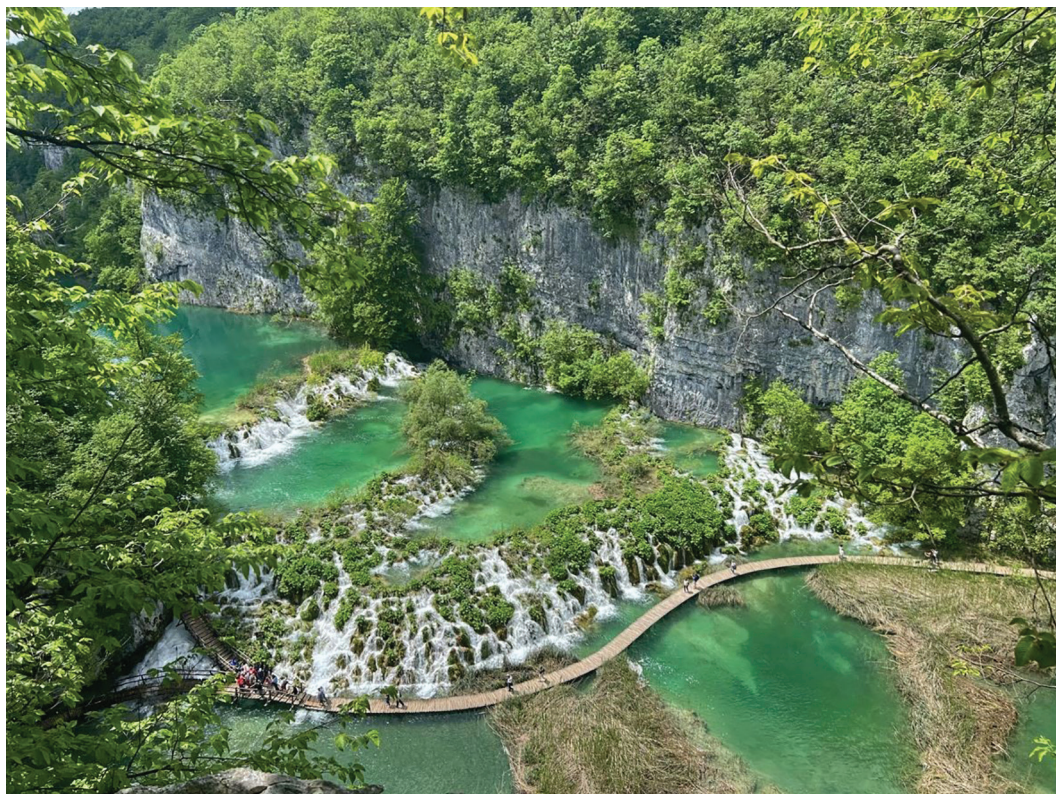
(1 bod)

16. Koji je naziv položaja Zemlje u trenutku u kojemu je ona na svojoj eliptičnoj putanji najbliža Suncu?

- A. afel
- B. apogej
- C. perigej
- D. perihel

(1 bod)

17. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

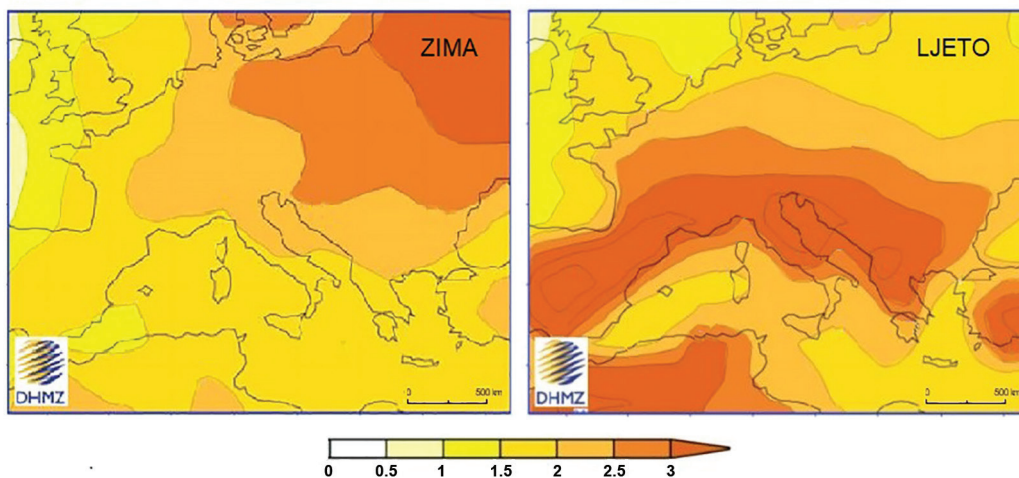

Koji je prirodni fenomen glavni razlog zaštite lokaliteta prikazanoga na priloženoj fotografiji?

- A. kanjon
- B. količina ribe
- C. sedrene barijere
- D. šume

(1 bod)

18. Pozorno promotrite priložene geografske karte.

Geografske karte prikazuju projekciju promjene prizemne temperature zraka (u °C) u Europi za razdoblje od 2041. do 2070. godine u odnosu na razdoblje od 1961. do 1990. godine. Koliko iznosi najmanji očekivani porast temperature zraka ljeti u regiji Europe za koju se predviđa porast temperature zraka zimi 3 °C i više?

- A. 0,5 – 1,0 °C
- B. 1,0 – 1,5 °C
- C. 1,5 – 2,0 °C
- D. 2,0 – 2,5 °C

(1 bod)

19. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

Koji je naziv padinskoga procesa koji mijenja gospodarsku vrijednost zemljišta čije su posljedice vidljive na fotografiji?

- A. erozija
- B. oksidacija
- C. otapanje
- D. salinizacija

(1 bod)

20. Pozorno pročitajte priloženi tekst.

Inicijativa za Amsterdam kao pametni grad počela je u 2009. godini i trenutno uključuje 170 projekata koji su zajednički razvijeni od strane lokalnih stanovnika, vlada i poduzeća. Ti se projekti odvijaju na međusobno povezanim platformama putem bežičnih uređaja kako bi se poboljšala sposobnost donošenja odluka u stvarnom vremenu. Svrha projekata je smanjenje prometa, ušteda energije i poboljšanje sigurnosti građana. Kako bi promicali napore lokalnog stanovništva u cilju poboljšanja kvalitete života i upravljanja gradom, vlast provodi *Smart City Challenge* u kojem razmatra prijedloge stanovnika.

Izvor: *Zemlja na dlanu*, Geografija 3, Meridijani, 2020.

Koji od navedenih elemenata spomenutih u tekstu primarno govori o tome da je Amsterdam uključiv grad?

- A. upotreba digitalnih platforma
- B. smanjenje prometa
- C. ušteda energije
- D. razmatranje prijedloga stanovnika

(1 bod)

21. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

Koji je negativan socioekonomski proces posljedica primjene suvremenih tehnologija u poljoprivredi čiji je primjer prikazan na priloženoj fotografiji?

- A. promjena broja radnih mjesta u proizvodnome procesu
- B. promjena efikasnosti proizvodnoga procesa
- C. promjena kvalitete proizvoda u proizvodnome procesu
- D. promjena potrebnih znanja i vještina radnika u proizvodnome procesu

(1 bod)

II. Zadaci kratkoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite kratkim odgovorom (riječju, slovom ili brojem) ili dopunite rečenicu, kartu odnosno tablicu upisivanjem sadržaja koji nedostaje ili odgovorite najmanje jednom rečenicom.

Odgovore upišite samo na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Svaki točan odgovor donosi jedan bod.

22. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

Na UNESCO-ovom popisu nematerijalne baštine od 2009. godine je manifestacija prikazana na fotografiji. Koji je naziv te manifestacije?

(1 bod)

23. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

Fotografija prikazuje primjer padinskoga procesa. Koja su dva agensa/pokretača utjecala na početak prikazanoga procesa?

(1 bod)

24. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

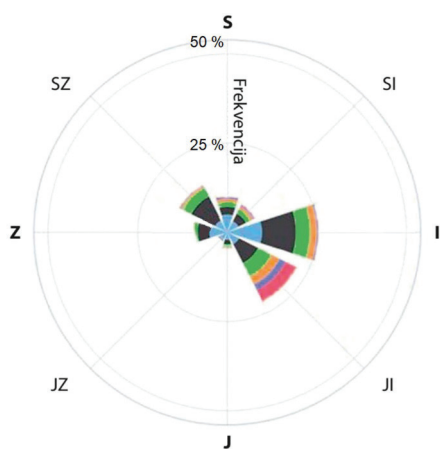

Objasnite koja se gospodarska djelatnost razvija u prikazanome genetskom tipu reljefa navodeći naziv djelatnosti i naziv tipa reljefa s fotografije.

(1 bod)

Geografija

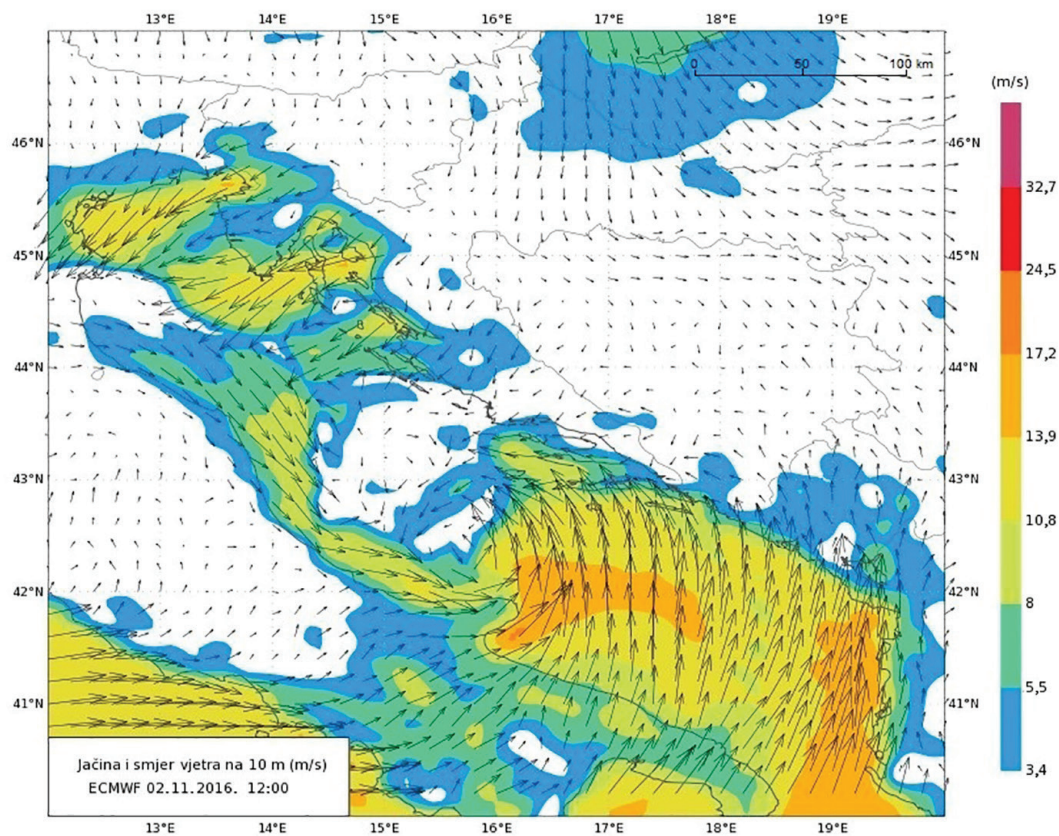
25. Pozorno promotrite grafičke priloge.

Prema kojoj je strani svijeta bio usmjeren zaokruženi dio vjetrokaza kada je u Zadru (Puntamika) puhao najučestaliji vjetar?

(1 bod)

26. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Koji je naziv i smjer puhanja dominantnoga vjetra nad hrvatskim dijelom sjevernoga Jadrana prema stanju prikazanome na geografskoj karti?

(1 bod)

Geografija

27. Pozorno promotrite grafičke priloge.

KRATKOVALNA SUNČEVA RADIJACIJA

Objasnite utjecaj Zemljine atmosfere na vrijednosti temperature zraka na Zemljinoj površini.

(1 bod)

28. Pozorno promotrite priložene fotografije.

Objasnite jedan uzrok i jednu posljedicu prikazane poplave.

(1 bod)

Geografija

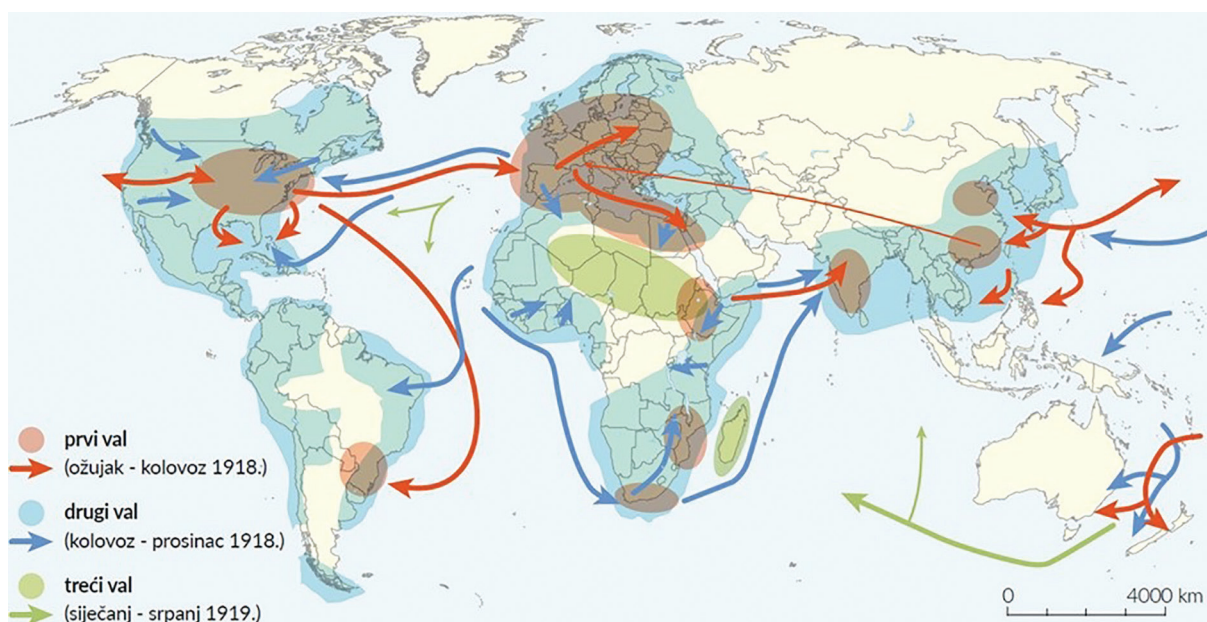
29. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Koje je ime međunarodnoga sporazuma koji je za posljedicu imao nastanak sjevernoga segmenta hrvatske državne granice prema Bosni i Hercegovini?

(1 bod)

30. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

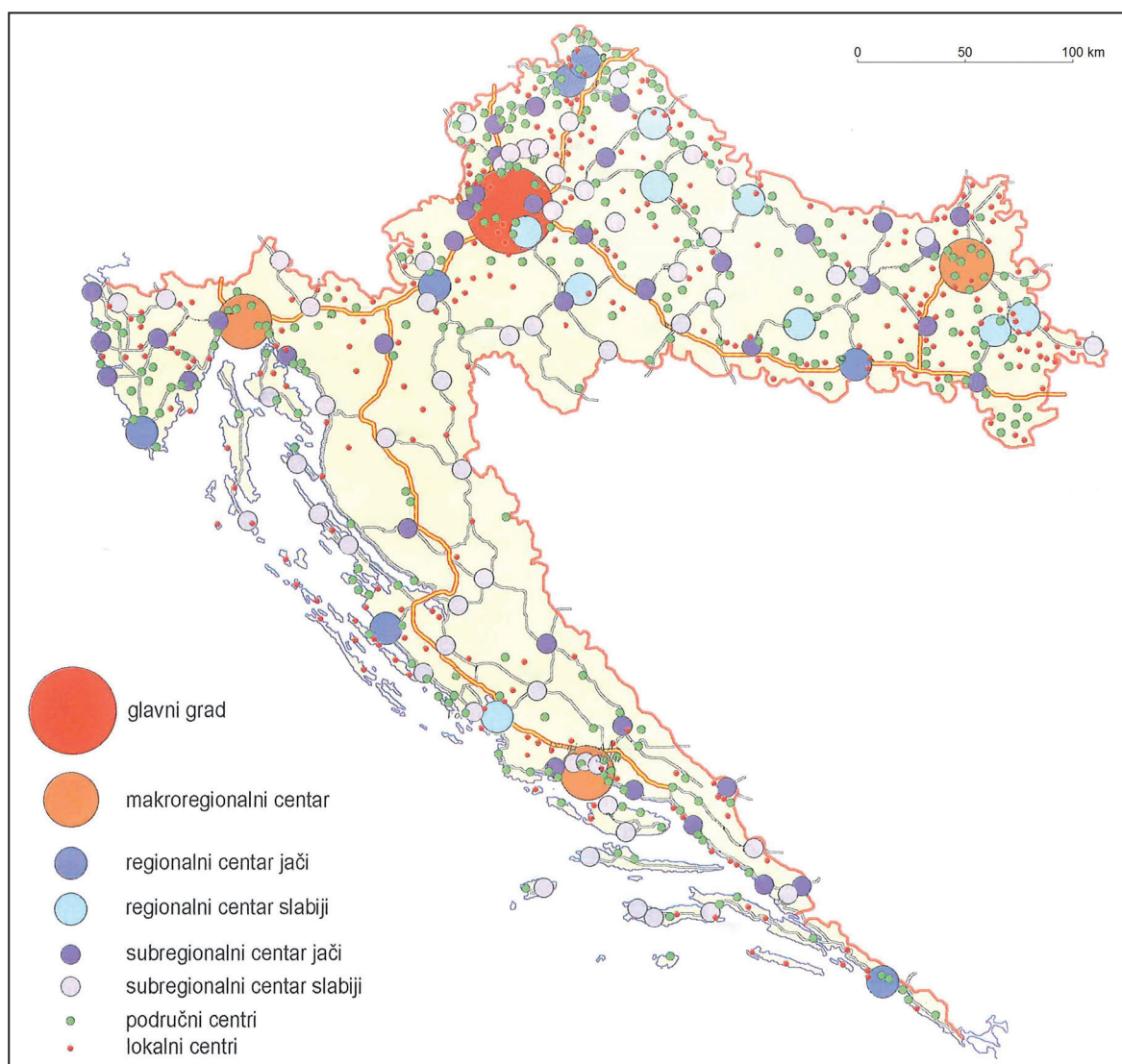

Koji je naziv procesa širenja infekcijske bolesti čiji su valovi širenja prikazani na geografskoj karti?

(1 bod)

Geografija

31. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Koja su imena dvaju gradova na području Karlovačke županije s najvišim stupnjem centraliteta?

(1 bod)

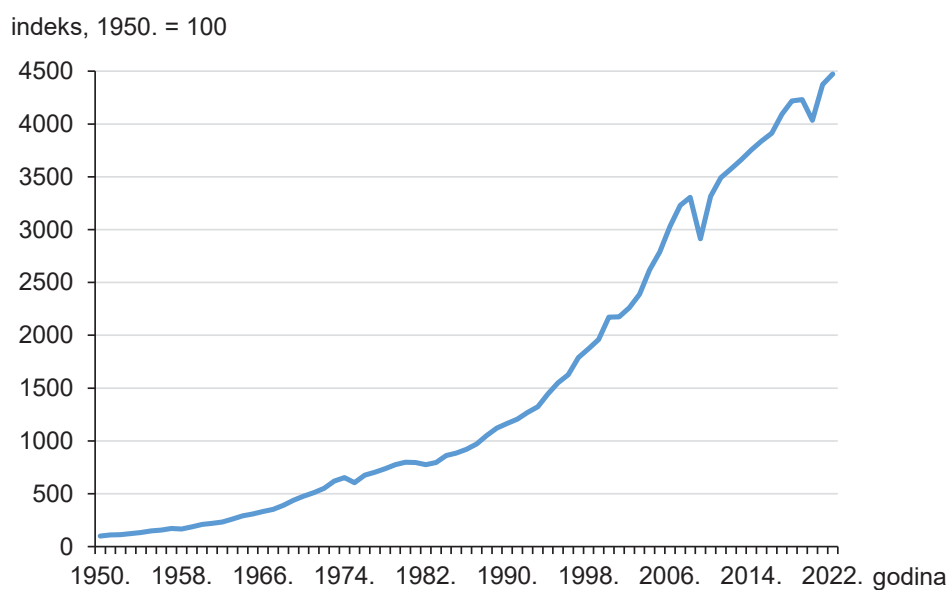
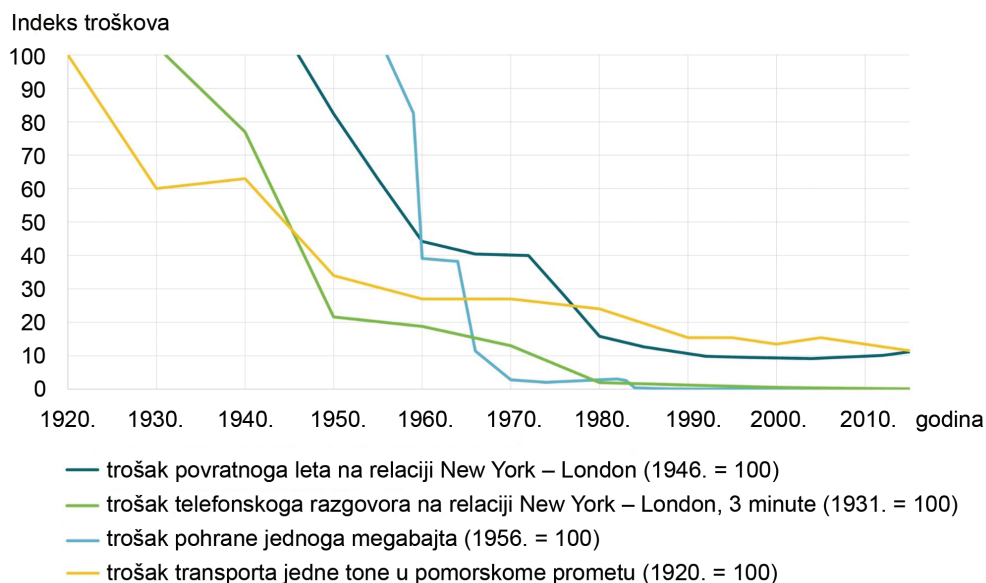
32. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

Kojemu kulturno-genetskom tipu grada pripada grad prikazan na fotografiji?

(1 bod)

33. Pozorno promotrite priložene dijagrame.

Prvi dijagram prikazuje smanjenje troškova prijevoza i telekomunikacija, a drugi rast volumena svjetske trgovine. Opišite povezanost promjena troškova prijevoza i volumena svjetske trgovine.

(1 bod)

34. Pozorno promotrite priloženu tablicu.

Način provođenja	Udio načina provođenja slobodnoga vremena (%)	
	urbano područje	ruralno područje
igra na otvorenom	18	24
računalne igre	11	10
razgovor o životnim problemima	19	17
druženje s prijateljima	28	21
odlazak na zabave	6	5
sportske aktivnosti	10	15
kazalište, koncerti	5	5
ostalo	3	3

Opišite razlike između urbanih i ruralnih područja u provođenju slobodnoga vremena u sportskim aktivnostima te odlascima u kazališta i na koncerte.

(1 bod)

Geografija

35. Pozorno pročitajte priloženi tekst.

Za posjetitelje, ovaj nacionalni park je vrlo dostupno područje. Do svih atrakcija dolazi se jednostavno i bez posebnih priprema ili opreme, doli izletničke znatiželje i žudnje za boravkom u prirodi. Tako se do izvora Kupe, krškog fenomena, stiže pješačkim stazama iz sela Razloge, Hrvatsko ili Kupari. Do Schlosserova doma u ovom nacionalnom parku vodi nekoliko planinarskih staza čiji je završetak otkriće prirode. Putem je moguće vidjeti divljač na atraktivnim lokalitetima. Moguć je i sportski ribolov, dakako, uz dozvolu. Sve što se ulovi, vraća se u rijeku.

Koje je ime nacionalnoga parka opisanoga u tekstu?

(1 bod)

36. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

Koji je najpozitivniji okolišni efekt megaprojekta vidljivoga na fotografiji?

(1 bod)

37. Pozorno promotrite grafički prilog.

Koja je ekonomska prednost korištenja prikazane tehnologije u odnosu na tradicionalnu poljoprivredu?

(1 bod)

Geografija

38. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

Objasnite važnost mehaničkoga pročišćavanja otpadnih voda u objektu na fotografiji.

(1 bod)

III. Zadatci produženoga odgovora

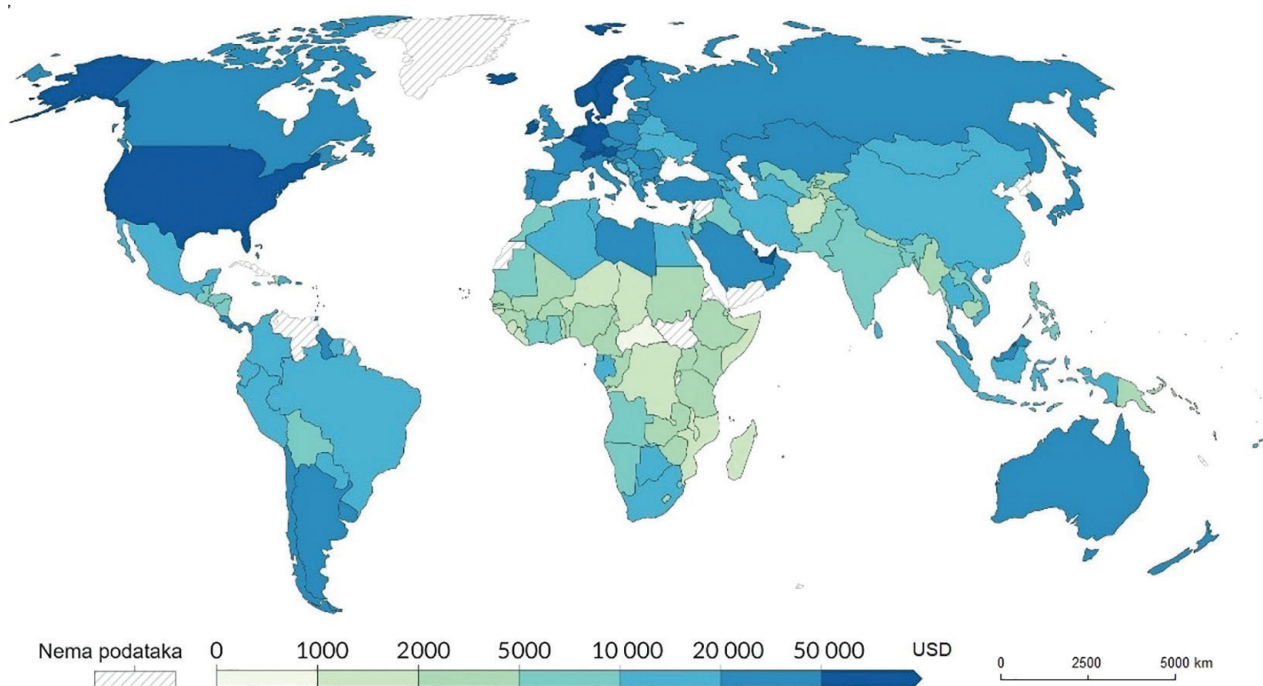
U sljedećim zadacima odgovorite s nekoliko rečenica, jasno i sažeto, usmjeravajući se na ono što je bitno za zadatak.

Odgovore upišite samo na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan, dva ili tri boda.

Geografija

39. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Na geografskoj karti prikazan je BDP po stanovniku prema državama svijeta 2022. godine. Rangirajte države Mongoliju, Siriju i Ujedinjene Arapske Emirate prema gospodarskoj razvijenosti i životnome standardu stanovništva počevši od najrazvijenije te navedite po dva razloga zaostajanja dviju država za najrazvijenijom.

[illegible]

(3 boda)

Geografija

40. Pozorno promotrite priloženu tablicu.

Geografska širina	Prosječni površinski salinitet	
	Atlantski ocean (‰)	Tihi ocean (‰)
60° N	33,0	31,0
40° N	34,8	33,2
20° N	36,8	34,2
0°	35,0	34,3
20° S	36,7	35,6
40° S	35,3	35,0
60° S	33,9	34,0

U tablici su prikazane prosječne godišnje vrijednosti površinskoga saliniteta u Atlantskome i Tihome oceanu. Opišite tri prostorne zakonitosti koje u odnos stavljaju geografsku širinu i prosječni površinski salinitet za usporedbu stanja u Atlantskome i Tihome oceanu.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

[illegible]

(3 boda)

Geografija

41. Pozorno promotrite priložene fotografije.

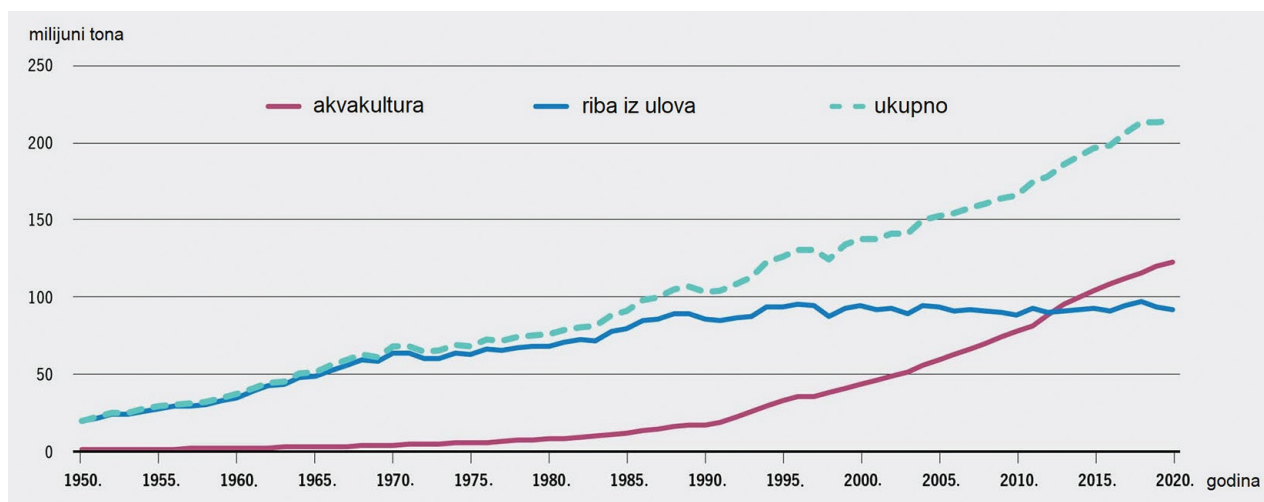
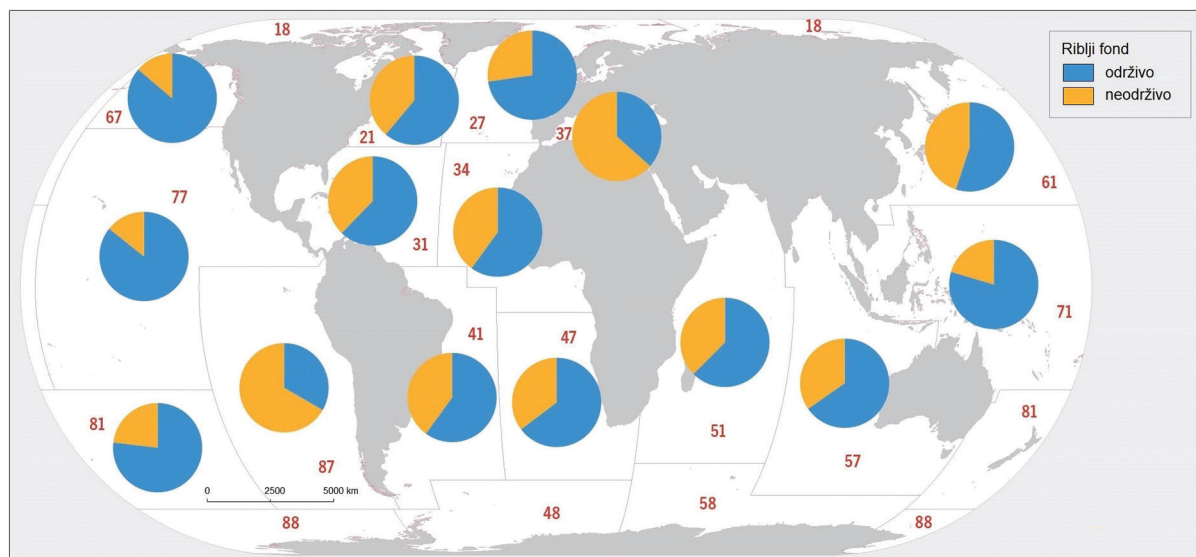

Objasnite na dvama primjerima tradicionalni način života plemena Saami te jedan od izazova s kojima se suočavaju u suvremenim okolnostima.

[illegible]

(3 boda)

42. Pozorno promotrite grafičke priloge.

Prvi prilog prikazuje udio biološki održivih i neodrživih ribljih zaliha prema ribolovnim područjima 2019. godine, a drugi prilog prikazuje količinu ribe iz uzgoja i ribe iz ulova u svijetu od 1950. do 2020. godine.

Objasnite dva trenda koji se odnose na akvakulturu i ribu iz ulova u svijetu te izdvojite dva dijela svjetskoga mora s najmanjom održivosti ribolovnih područja.

[illegible]

(3 boda)

Prazna stranica

Prazna stranica

Prazna stranica